

Piotr Guzdek

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

UMARŁYCH POGRZEBAĆ...
SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI NAUKOWEJ

Sprawozdanie z Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej *Umarłych pogrzebać.... Pogrzeb dziecka poronionego źródłem chrześcijańskiej nadziei*, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, Kraków 26 listopada 2012 roku.

26 listopada 2012 roku w Auli Biblioteki Głównej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa *Umarłych pogrzebać... Pogrzeb dziecka poronionego źródłem chrześcijańskiej nadziei*. Poprzedziła ją msza święta sprawowana ku czci św. Dominika Savio, patrona dzieci poczętych, w kościele rektoralnym bł. Jana Pawła II papieża w Krakowie-Ruczaju, której przewodniczył ks. abp Andrzej Dzięga, metropolita szczecińsko-kamieński i członek Rady Stałej Konferencji Episkopatu Polski.

W skład komitetu organizacyjnego konferencji weszli: ks. prof. zw. dr hab. Maciej Ostrowski, kierownik Katedry Teologii Pastoralnej Szczegółowej oraz prorektor ds. ogólnych, studenckich i polityki kadrowej papieskiej uczelni, wraz z lic. Piotrem Guzdkiem z Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII. Za cel spotkania organizatorzy postawili wieloaspektową analizę zagadnienia organizacji pogrzebu dziecka poronionego w kontekście obowiązujących w Polsce regulacji prawnych, przepisów prawa kanonicznego, wymogów liturgii katolickiej, założeń psychologii żałoby, filozoficznych koncepcji osoby ludzkiej oraz nauczania Kościoła katolickiego o zbawieniu dzieci nieochrzczonych. Konferencja miała charakter interdyscyplinarny i stała się kompleksowym źródłem wiedzy teologicznej, liturgicznej, socjologicznej, psychologicznej, filozoficznej i prawnej odnośnie do poruszanej problematyki. Podejmowana tematyka znalazła szerokie grono odbiorców, którzy licznie zgromadzili się w auli biblioteki: lekarzy, położników, pielęgniarek, psychoterapeutów, teologów, pracowników poradni małżeńskich, trenerów naturalnych metod planowania rodziny, filozofów, kleryków, dziennikarzy, studentów, uczniów szkół średnich, księży, sióstr zakonnych, a także rodziców, którzy doświadczyli dramatu śmierci dziecka przed narodzeniem.

Patronat honorowy nad wydarzeniem sprawowali: metropolita krakowski ks. kard. Stanisław Dziwisz, przewodniczący Zespołu Ekspertów KEP ds. Bioetycznych ks. abp Henryk Hoser SAC, przewodniczący Rady ds. Rodziny KEP ks. bp Kazimierz Górny, rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II ks. prof. dr hab. Władysław Zuziak, dyrektor Wydziału Duszpasterstwa Rodzin Archidiecezji Krakowskiej ks. mgr Jacek Konieczny. Ponadto konferencję objęły patronatem następujące organizacje: Human Life International, Klub Przyjaciół Ludzkiego Życia, Polskie Towarzystwo Teologiczne, Polska Federacja Ruchów Obrońców Życia, Polskie Stowarzyszenie Obrońców Życia Człowieka, Katolickie Stowarzyszenie Lekarzy im. bł. Jerzego Popiełuszki.

Otwarcia obrad dokonał ks. prof. dr hab. Władysław Zuziak. W swoim wystąpieniu ksiądz rektor podkreślał aktualność zaproponowanej przez organizatorów tematyki, zwłaszcza w kontekście zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia. Prawda o wcieleniu Syna Bożego jego zdaniem zobowiązuje ludzi wierzących, by zawsze z wielką miłością i szacunkiem traktowali matkę w stanie błogosławionym oraz dziecko, które rozwija się pod jej sercem. Profesor zauważył, iż rodzice przeżywający tragedię poronienia często spotykają się z niezrozumieniem ze strony najbliższych. Wskazał na palącą konieczność uświadomienia cierpiącym rodzicom, iż mają prawo do pamięci o utraconym dziecku, które zawsze pozostanie częścią ich rodziny, a sam pochówek zmarłego jest ich moralnym obowiązkiem, od którego nie mogą się uchylać.

Słowo powitania wygłosił do przybyłych ks. prof. dr hab. Maciej Ostrowski. Ksiądz prorektor stwierdził, iż poprzez inicjatywę zorganizowania konferencji w odnośnym temacie Uniwersytet Papieski pragnie przyjść z pomocą rodzinom w sytuacji ich bólu i cierpienia, by rodzice po stracie poronionego dziecka mogli otrzymać fachową pomoc i wsparcie w swoich parafiach. Swoim autorytetem naukowym uczelnia pragnie upomnieć się o prawa tych, których głos jest niesłyszalny, marginalizowany, głos ojców i matek przeżywających tragedię śmierci swoich dzieci, a wreszcie głos samych nienarodzonych. Jest to wspólne wołanie środowiska naukowego o godziwy pochówek dzieci utraconych. Wyrazy wdzięczności skierował do sponsorów: Centrum Jana Pawła II „Nie lękajcie się” oraz Zakładu Przemysłu Cukierniczego SKAWA S.A. Wadowice.

W imieniu wspólnoty akademickiej sekretarz Komitetu Organizacyjnego lic. Piotr Guzdek złożył życzenia ks. abpowi prof. Andrzejowi Dziędze z okazji jubileuszu 10-lecia sakry biskupiej. Dziękował za odważną postawę sprzeciwu wobec procedury sztucznego zapłodnienia *in vitro* i jednoznaczne zdefiniowanie przewidzianych przez prawodawstwo kościelne kanonicznych konsekwencji dla jej zwolenników, co było tematem listu pasterskiego metropolity szczecińskiego do wiernych swojej diecezji w listopadzie 2012 roku. Studenci wręczyli ekscelencji symboliczną wiązanek kwiatów przy wspólnym śpiewie zgromadzonych. Arcybiskup nie krył wzruszenia.

Pierwszą część konferencji zatytułowaną *Godziwy pochówek poronionych dzieci moralnym zobowiązaniem* i poświęconą głównie osobie dziecka poronionego poprowadził ks. dr hab. Jan Dziędzic, adiunkt Katedry Teologii Pastoralnej Szczegółowej Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Składały się na nią następujące referaty: *Godność osobowa dziecka nienarodzonego* ks. dra hab. Grzegorza Hołuba SDB, adiunkta Katedry Bioetyki Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie; *Dostrzec w nienarodzonym człowieku – znaczenie personalistycznej terminologii dla uszanowania godności osoby* ks. dra hab. Piotra Kieniewicza MIC, adiunkta Katedry Teologii Życia w Instytucie Teologii Moralnej Katolickiego

Uniwersytetu Lubelskiego oraz wicedyrektora Centrum Pomocy Rodzinie i Osobom Uzależnionym w Licheniu; *Nadzieja zbawienia. O wiecznym losie dzieci zmarłych bez chrztu* ks. prof. dra hab. Mariana Szczepana Machinka MSF, kierownika Katedry Teologii Moralnej i Etyki na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz członka Komitetu Nauk Teologicznych Polskiej Akademii Nauk; *Pogrzeb nienarodzonego – między bólem straty a zobowiązaniem* ks. prof. dra hab. Piotra Jana Morcińca, dyrektora Instytutu Nauk o Rodzinie Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego i członka Komitetu Nauk Teologicznych Polskiej Akademii Nauk; *Prawne aspekty pochówku dziecka poronionego* ks. abpa dra hab. Andrzeja Dziegi, prof. Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, kierownika Katedry Prawa Rodzinnego i Praw Rodziny na Wydziale Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji tegoż uniwersytetu; *Strata dziecka. Medyczne, prawne i bioetyczne aspekty leczenia dzieci płodowych* prof. dra hab. Jacka Rudnickiego z Katedry Położnictwa, Ginekologii i Neonatologii Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie, dyrektora Kliniki Neonatologii w Szczecinie oraz wynalazcy pierwszego w Polsce cyfrowego urządzenia pomiaru pracy mózgu noworodków.

Drugą część obrad, której przyświecało hasło: *Wsparcie rodziców w obliczu śmierci dziecka nienarodzonego*, a która dotyczyła przede wszystkim rodziców zmarłych dzieci, moderował ks. dr hab. Piotr Kieniewicz MIC. W gronie prelegentów znaleźli się: dr hab. Urszula Dudziak, kierownik Katedry Psychofizjologii Małżeństwa i Rodziny na Wydziale Teologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, z referatem *Sytuacja rodziców doświadczających śmierci dziecka przed narodzeniem*; ks. dr hab. Jan Dziedzic, który zaprezentował temat: *Pomoc duszpasterska w przeżywaniu żałoby po stracie dziecka poronionego*; ks. prof. zw. dr hab. Bronisław Mierzwiński z Katedry Teologii Pastoralnej Szczegółowej Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, omawiający zagadnienie *Duszpasterstwa rodzin w kontekście śmierci dziecka nienarodzonego. Stan obecny i postulaty na przyszłość*; prof. dr hab. Bogdan Chazan, dyrektor Szpitala Ginekologiczno-Położniczego im. Świętej Rodziny w Warszawie, z wykładem *Nieudane rodzicielstwo – szacunek dla matki i martwego ciała dziecka* oraz ks. bp Krzysztof Zadarko, biskup pomocniczy diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej, który przedstawił koszalińską inicjatywę „Nasze na zawsze”.

W konferencji wzięły również udział: kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Koszalinie mgr Katarzyna Bassel-Jazgar oraz dyrektor Radia PLUS Koszalin mgr Alicja Górską, które wraz z ks. bpem Krzysztofem Zadarką koordynują zakrojoną na szeroką skalę kampanię społeczną „Nasze na zawsze”, promującą organizację pogrzebów dzieci nienarodzonych na Pomorzu. Prof. Bogdanowi Chazanowi towarzyszyły położne i pielęgniarki środowiskowe Szpitala Położniczo-Ginekologicznego w Warszawie, odpowiedzialne za przygotowanie pogrzebów dzieci poronionych w tej placówce.

Obrady zakończyła wspólna uroczysta kolacja. Organizatorzy planują wydanie publikacji pokonferencyjnej nakładem Wydawnictwa Naukowego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.